

**THE MINISTRY OF EDUCATION
“1 DECEMBER 1918” UNIVERSITY OF ALBA IULIA
THE FACULTY OF ORTHODOX THEOLOGY
THE DOCTORAL SCHOOL OF THEOLOGY
THE FIELD OF THEOLOGY**

SUMMARY OF DOCTORAL THESIS

**THE CULTURE OF CHURCH MUSIC
IN THE DIOCESE OF DEVA AND
HUNEDOARA**

PhD Supervisor:

Pr. prof. univ. dr. Domin ADAM

PhD candidate:

Pr. drd. Nicolae-Daniel BALEA

Alba Iulia

2023

TABLE OF CONTENTS

<i>LIST OF ABBREVIATIONS.....</i>	8
<i>INTRODUCTION.....</i>	9
Motivation for choosing the research topic	9
Importance and relevance of the research topic	10
Logic of the research theme	11
Scientific objectives undertaken in the research	11
The current stage of research	12
Methodology of research	12
Limits of research	13
Structure of the thesis	14
<i>1. GENERAL CONSIDERATIONS ABOUT THE COUNTY OF HUNEDOARA.....</i>	17
1.1. Historical and geographical context of the Hunedoara County	17
1.1.1. Geography of Hunedoara County with ethnographic areas and lands	17
1.1.2. Historical landmarks of the Hunedorean Land	19
1.1.3. Toponyms from Hunedoara	22
1.2. Religious and administrative aspects of the church in the Hunedorean lands	
25	
1.2.1. The main religious monuments of Hunedorean	25
1.2.2. The Hunedoara clergy	27
1.2.3. Church and School	31
1.3. Books and manuscripts used in the Orthodox churches of Hunedoara	33
<i>2. ECCLESIAL CHANT IN THE HUNEDOREAN DIOCESE.....</i>	35
2.1. Church songs	35
2.1.1. Singing in the Hunedorean area	35
2.1.2. The School of Prislop	37

2.1.3. The origin of the church song in Transylvania	40
2.2. Training of the church singers from Transylvania	41
2.2.1. The Hunedorean schools of church singers	43
2.2.1.1. Church singing classes in Orăştie	43
2.2.1.2. Church singers at Brad	44
2.3. “Dimitrie Cuntan” Church singers School in Sibiu	45
2.3.1. The school's music courses	46
2.3.2. The male choir of the church singing school in Sibiu	49
2.3.3. Voice training	49
2.3.4. The school's music teachers	50
2.3.5. Hunedorean graduates of the Sibiu school.....	51
2.3.6. The repertoire acquired at the graduation of courses	62
2.4. The diocesan school of church singers from Caransebeş	70
2.4.1. The historical context of the establishment of the school	70
2.4.2. Admission Rules	71
2.4.3. Subjects studied at the Caransebeş singing School	72
2.4.4. The teachers of the School of Church singers from Caransebeş	73
2.4.5. Students from Hunedoara at the middle school of church singers from Caransebeş.....	76
2.5. Other singing schools in the area	78
2.5.1. The School of Church singers in Oradea	78
2.5.2. The School of church singers from Arad	79
3. CHORAL MUSIC IN THE ORTHODOX CHURCH IN THE HUNEDOREAN SPACE.....	84
3.1. The historical context of the appearance of choral chanting in Romania.....	84
3.2. The first religious choral formations in Hunedoara County	87

3.3. The church choirs in the urban localities of Hunedorean	88
3.3.1. The Coral of the Episcopal Cathedral “Saint Nicholas” from Deva	88
3.3.1.1. Brief history of the church	88
3.3.1.2. The altar servants	89
3.3.1.3. Establishment of the Choral Ensemble of the Cathedral	91
3.3.1.4. The conductors	91
3.3.1.4.1. John Ignaton, half-life in the service of the nation	92
3.3.1.4.2. Continuators of the choral tradition at the coral desk	95
3.3.1.5. Choir repertoire	98
3.3.1.6. Members of the Choral “St. Nicholas from Deva”	100
3.3.1.7. “Saint Nicholas” Coral of the Episcopal Cathedral of Deva at present	102
3.3.1.8. Musical analysis of scores composed and arranged by the conductors of the Coral of the Episcopal Cathedral of Deva	104
3.3.2. The Coral of the “Annunciation” parish in Deva	110
3.3.2.1. History of the church	110
3.3.2.2. Establishment of the coral	110
3.3.2.3. The conductors	110
3.3.2.4. Concerts and recitals	111
3.3.2.5. Awards	112
3.3.2.6. Records	113
3.3.2.7. Repertoire of the choral	113
3.3.2.8. Musical analysis of some choral scores	115
3.3.3. Choir “Doina” from the Cathedral “Saints Emperors Constantine and Helen” from Hunedoara	119
3.3.3.1. Choral movement in Hunedoara	119
3.3.3.2. Conductors of the “Doina” choir	120
3.3.3.3. Repertoire of the “Doina” choir	122

3.3.3.4. Musical analysis of scores from the Divine Liturgy composed by conductor Marin Dârvă	123
3.3.4. The Choral Association of Brad	125
3.3.4.1. Historical context of the establishment of a Choral Association at Brad .	125
3.3.4.2. Conductor Gheorghe Pârvu	126
3.3.4.3. Members of the choir	128
3.3.4.4. Choral activity	128
3.3.5. The Choir “Saint Nicholas” from Petrosani	135
3.3.5.1. The establishment of a church choir in Petrosani	135
3.3.5.2. Conductors of the choir “Saint Nicholas” from Petrosani	136
3.3.5.3. Members of the choir	137
3.3.6. The choir of Simeria	138
3.3.6.1. The establishment of the choir	138
3.3.6.2. Members of the choir	139
3.3.6.3. Repertoire	140
3.4. Church choirs in rural Hunedorean localities	141
3.4.1. The choir of the Dobra parish	141
3.4.1.1. The historical context of the establishment of the choir in Dobra	141
3.4.1.2. Iosif Morariu, the founder of the choir	142
3.4.1.3. The first dobreni chorus	143
3.4.1.4. The religious repertoire of the choir	143
3.4.1.5. The conductors of the choir of Dobra	145
3.4.1.6. The dobrean choir in the socialist era	152
3.4.1.7. Musical training	154
3.4.1.8. The secular repertoire	155
3.4.1.9. Members of the choir	156

3.4.1.10. Choral activity on the move	157
3.4.2. The choir of the parish of Fields Surduc	158
3.4.2.1. History of the parish of Fields Surduc	158
3.4.2.2. Servants of the altar	159
3.4.2.3. The priest Ioan Budoiu	160
3.4.2.4. Music and singing from the Surduc fields	161
3.4.2.5. Repertoire	164
3.4.2.6. Members	165
3.4.3. The choir from Geoagiu Suseni parish	165
3.4.3.1. Establishment of the choir	165
3.4.3.2. Members	166
3.4.3.3. Choral activity and repertoire	166
3.4.4. The choir of the Turdaş Parish	167
3.4.5. Choir of the Cerbia Parish	167
3.4.6. Choir of the Zam Parish	168
3.5. The religious musical activity nowadays in the Diocese of Deva and Hunedoara	169
3.5.1. The vocal group "Anastasis" from Orăştie	172
3.5.2. The "Bâlea Boar" choir from Brad	173
3.5.3. The "Anastasis" Choir of Deva	175
3.5.4. The "Vosclas" choir from Deva	176
3.5.5. The "Sargeția" Coral from Deva	177
3.5.6. The "Sacerdotes" Coral of the Diocese of Deva and Hunedoara	179
3.5.6.1. A short history	179
3.5.6.2. Members of the "Sacerdotes" Choral	180
3.5.6.3. Concerts and artistic activities	181

3.5.6.4. Audio recordings of the Coral	183
3.5.6.5. Repertoire	184
3.5.6.6. Harmonic analysis of choral parts arranged and harmonized for the choral "Sacerdotes".....	186
<i>CONCLUSIONS</i>	189
<i>BIBLIOGRAPHY</i>	196

Key words: music, song, choir, conductor, leader, score, church musical, church singers, choral, choral repertoire, diocese of Deva and Hunedoara, Transylvania, archives, church, priest, bishop

INTRODUCTION

The motivation for the choice of the research topic

The motivation behind the present research is related to the encouragement that Father Professor Nicu Moldoveanu, from the Faculty of Orthodox Theology in Bucharest, addressed to his apprentices to carry out research that would allow them to understand in more detail the history of church music among the Romanian people. Thus appeared a series of monographs on precentors or composers and the history of ecclesiastical musical education, on the analysis of monodic or polyphonic ecclesiastical musical creation, on manuscripts and prints "from all over the country, by provinces, by eparchies, by less researched geographical areas, so that, at some point, we can compile a more complete history in this field"¹.

With this in mind, we started the present research, entitled *Church music culture in the Diocese of Deva and Hunedoara* - under the guidance of Father Domin Adam, professor at the Faculty of Orthodox Theology in Alba Iulia, disciple of Father Nicu Moldoveanu, professor in Bucharest - through which we aim to decipher the phenomenon of religious music in the Orthodox Church in Hunedoara. Although a lot has been written about the church music culture

---

¹ Nicu MOLDOVEANU, *Preface to Domin ADAM, Church Musical Culture in the Eparchy of Alba Iulia, "Aeternitas"* Publishing House, Alba Iulia, 2003, p. 9.

in Transylvania, no work has been published so far that focuses strictly on the realities and characteristics of church music in the Hunedoara county.

Church musical activity cannot be absent from the liturgical life of the Church, because music occupies a central place in the ritual of worship. As one can easily understand, the Orthodox Church in the area of Hunedoara, in its concern for the proper conduct of religious services, sought to ensure that each community had its own place of worship in which the priest, assisted by the cantor or the church singer, could organise the service according to the church order. In the well-connected towns, the priest undertook the task of embellishing the services by training church choirs with one or more voices that served, first of all, during the Holy Liturgy. In other localities, church singing was handed down from generation to generation, learned by the youngest directly in the church choir, which gave it a special originality and diversity of identity.

Until the 18th-19th centuries, church singing in Transylvania did not benefit from an organized education. The training of church singers was mostly done in churches and monasteries, which "*served as schools where people learned writing, reading, singing and church services*"².

By attending the theological schools and schools of church singers in Transylvania, young people from Hunedoara have thoroughly learned not only the theological knowledge but also the mysteries of church music, embellishing the services by singing as faithfully as possible. At the same time, they managed to form and lead church choirs in the parishes of Hunedoara, contributing to the shaping of a church music culture specific to this part of the country.

Through this research topic we try to decipher the mysteries of the culture of church music in the Hunedoara area and to keep alive the memory of those who contributed to its formation and flourishing, proposing new horizons in the research of the discipline.

Importance and relevance of the research topic

Our research is of particular importance in the current social and cultural context of the Church, as it attempts to reconcile and recover the past in order to make use of it for awareness and transmission to future generations. As an integral part of the past, church music has facilitated the formation and education of the people in the spirit of Christian values and the

---

² Stefan METES, *Romanian Monasteries in Transylvania and Hungary*, Sibiu, 1936, p. 107, *apud* Domin ADAM, *op.cit.*, p. 23.

truths of the faith by offering, in an accessible way, the moral and religious teaching of the Church.

The beauty and diversity of church music from Hunedoara lies precisely in the freedom of interpretation and in the transposition of religious convictions that impose a certain identity. While the influence of Byzantine music is almost absent in this territory, due to the vicissitudes of history, this character is manifested in most counties of Transylvania, until the appearance of the first monastery centres. It was only here that the first singers were trained and taught singing in a unified way.

By researching and documenting the context in which church music was manifested in Hunedoara County, we want to contribute to the history of church music and to the unification of studies in this field. This approach is all the more necessary as even in a small territory such as Hunedoara County, several trends and influences have been shown depending on the territorial canonical jurisdiction and the relationship with other historical-geographical areas. Knowledge of these trends can be a starting point for identifying ways of improving the status of church music today.

Today, more than ever, the Church needs to define some strategies to improve church pew singing and church singing in general, including choral singing, which should be accessible to more members and encouraging this kind of catechesis with music. In this regard, the initiative of theological faculties to set up church music departments to train specialists to revitalise and train religious communities is welcome.

The logic of the research topic within the destiny of the discipline Church Music and Ritual

Our topic is part of the *Church Music and Ritual* discipline as it deals with the diachronic perspective of the musical phenomenon in the Orthodox Church in the area of Hunedoara. In addition, church music culture in this region remains a reality that is little analysed and studied, but sufficiently motivating and surprising.

From the perspective of the researcher in Church Music, knowledge of the phenomenon is a sine-qua-non condition in the interpretation and use of historical-musical notions.

Documenting and highlighting the personalities and events of church music in this territory justifies the idea that Romanian culture and spirituality was initiated, maintained and developed primarily in the Church.

Scientific objectives assumed in the research

The general objective of the present research is to *produce a monograph on church music culture in the Diocese of Deva and Hunedoara, as a source of knowledge on the evolution of church singing in the territory of Hunedoara, as well as a source of strategies for acquiring a religious musical repertoire adapted to the profile of today's parish communities in Hunedoara.*

The specific objectives of this research are:

Knowledge of the life of church music in the Romanian Orthodox Church of Hunedoara County, based on direct and indirect sources: notes on various books of worship, sheet music, notebooks of musical notes, notebooks with scores transcribed by conductors, monographs and historiographies of parishes, testimonies of those who knew the religious music phenomenon, files in the national archives, diocesan archives and archives of parishes with church singers with diploma and choirs with a religious music profile.

Understanding the model of choir organization and choral repertoire used in the parishes of Hunedoara and its anchoring in today's church cultural life.

Promoting a model of religious music in the cultural life of the Orthodox Church of Hunedoara, inspired by the church and choral repertoire.

Synthesizing some principles and pastoral strategies inspired by the public activity of the religious choirs of Hunedoara, effective in catechizing parish and eparchial communities of the Romanian Orthodox Church today.

Current status of research

The bibliography written on the subject of church music culture in the Diocese of Deva and Hunedoara is currently relatively limited, consisting of short monographs and anniversary texts. This is one more reason to contribute a new, more extensive work in this regard. Among the volumes published so far on church choral music we mention the book of Professor Ion Iliescu, *The Orăștie Choir*, published in 1968, then *the Choir of the Cathedral "Saint Nicholas" Deva*, published in Timisoara in 2005, and the doctoral thesis *Church choral activity in the context of cultural life in Orăștie*, by Fr. Dr. Ioan-Marius Popa, published by the Episcopate of Deva and Hunedoara, Deva, in 2018.

In addition to the above-mentioned volumes, a series of studies and articles have also been issued, presenting moments or episodes in the musical-church life of the Orthodox Hunedorean: *Musical life in Câmpuri Surduc*, *New choral beginnings in Brad* etc. The subject

can also be found tangentially in other works that aim to highlight the cultural and spiritual life of the Orthodox of Hunedoara.

Research methodology

The present research consists of an *in-depth study of the sources* that provide information on the life and activity of church music in the diocese of Hunedoara. Under the attentive guidance of Father Professor Domin Adam, respecting the scientific criteria for the writing of the doctoral thesis, we have chosen to draw up a bibliography that corresponds to the established plan of ideas. Having in front of us a monographic document, it was necessary to research the material studied, based on the methodology appropriate to the scientific approach.

This category of information sources includes: discussions, recordings, books, magazines, studies, articles, scorebooks, shorthand, internet resources. Firstly, the documentation phase focused on this type of direct access to sources. The most valuable contribution was made by the church and worship books, scores and the conductors' sketchbooks, containing various notes, from which we were able to find the contribution to the formation and enrichment of the church music repertoire. The discussions and testimonies received through the goodwill of parish priests, church singers, conductors and choirmasters, concerning the practical aspects of musical activity in the Orthodox Church of Hunedoara County, led to the creation of an overview of church and choral singing, forming a vast and expressive repertoire that can still meet the pastoral-liturgical needs of the Church today.

Reviewing historical works - monographs, both from a secular and religious perspective, allows the contextualization of the cultural life of the church in Hunedoara and the framing of religious music here under a certain structure that leads to an understanding of the effects on the life of the people and the Church.

Another research direction consisted in *analysing various works on religious music - doctoral theses* - mainly from Banat and Transylvania. Reviewing these works allows us to identify how and to what extent church music could be applied in concrete situations and what was its impact in community life. At the same time, some unpublished works were identified - compositions and works by conductors and choir teachers, which can make a significant contribution to the subject of Religious Music and Ritual.

At the same time, we used the technique of digital editing of choral scores from the archives of choirs or parishes in Hunedoara, in order to familiarize ourselves and create a sound image of the harmonic vision and polyphonic approach of musical pieces. Some choral songs that we felt deserved special attention were analysed from a musical and harmonic point of

view in order to decipher the complexity and difficulty of interpreting the repertoire approached by the choirs of Hunedoara.

Of course, in our scientific approach, we try to carry out an interdisciplinary analysis, using several research methods:

- historical method, in order to approach chronologically the formation of generations of pew singers with diplomas and the appearance of choral ensembles in the Orthodox churches of Hunedoara;
- the comparative method, for a better understanding of the need for culturalization and spiritual enrichment through a uniform approach to modal and polyphonic religious singing;

Research limitations

The limits of this work refer first of all to the geographical ones, since we aimed at studying the evolution of church music in the area of Hunedoara. Although some incursions were made in the neighbouring areas, in order to make connections and to add to certain data that were missing in the research of our phenomenon, they are not representative, remaining at the stage of additional information.

From a documentation point of view, we have encountered difficulties related to the lack of documents attesting to certain trends and realities of church singing in the pre-19th century. The lack of these is due to the vicissitudes of time and unfavourable conditions. Nevertheless, our research aims to be a step forward in the historiography of religious music in this part of the country. For these reasons we mention that our approach refers mainly to the 19th century, 19th and 20th centuries.

Thesis structure

The paper is structured in 3 main chapters, preceded by the Introduction:

Chapter 1: General considerations about Hunedoara County. The first chapter of the present work introduces the reader to a brief geographical and historical incursion in the Hunedoara area, by highlighting the five ethnographic regions of the county, the richness of its natural resources and the diversity of its ethnocultural particularities.

From a historical point of view, we have made a brief review of the main events through which the people of Hunedoara in the south-western part of Transylvania have passed, throughout the vicissitudes of time. We have not omitted to underline the desire for emancipation and the fight for freedom of the people of Hunedoara as an integral part of the

Transylvanian Romanians, subject for centuries to foreign authority. In order to underline the permanent link with the ancestral family, we have analysed the place names of the main urban settlements, which demonstrate the origin and primacy of the native population here.

In this chapter, we have found it necessary to present some aspects of the religious life of the Romanians from Hunedoara. We have mentioned the main religious monuments in Hunedoara, which have proven to be true oases of Romanian spirituality. We also presented a picture of the training and formation of the clergy in Hunedoara, as well as the close link between the Church and the School - as a space for the formation and education of the people. We also considered important in our approach the inscriptions on the old books and manuscripts in the religious heritage of Hunedoara County, as a testimony that the Orthodox Church here also watched over the culturalization and spiritualization of the life of the inhabitants of these lands.

Chapter 2: Ecclesial Chant in the Hunedorean Diocese presents the historical framework of the evolution of church music in Transylvania, and therefore also in the area of Hunedoara, following the history of religious singing in the Transylvanian Orthodox Church. The main training of future cantors or church singers in the 16th-18th centuries took place in monasteries or diocesan centres, where they learned writing, reading and church singing. Such educational centres were in the schools of the monasteries of Prislop, Plosca, Crișan, Răchitova, Vaidei etc. in the area of Hunedoara. However, the school of Prislop remains the reference institution in terms of cultural education where both monks and young people from Hunedoara acquired in-depth knowledge.

Towards the end of the 19th century and the beginning of the next, the need to train a new generation of singers in Transylvania became stronger. In the absence of specialized schools, Byzantine chanting in Transylvania had been diluted by several factors and had become poorly performed. This led to the creation of courses and schools for future chant singers. It is worth mentioning in this respect the initiative of some of the Hunedorean archpriests to organise, in addition to the diocese centres, courses in church singing, in which future local cantors will be initiated.

During the interwar period, by the establishment of the School of Church Singers in Sibiu, a new group of certified singers that learned singing according to the "Cunțan" system will be trained for the choirs in the region. The number of graduates from these Sibiu schools is impressive. Out of a total of more than 270 graduates from the entire Ardeal Metropolitanate, more than 60 were from Hunedoara county.

After the Second World War and the abolition of the school in Sibiu, young people from Hunedoara, eager to serve the church music, will turn to the School of Church Singers in Caransebeş, where they learn the "Banat" system of chanting. We have also presented medallions of these church singers who have acquired through their training the recognition of the quality of "church singer with diploma".

In the last chapter entitled: *The choral music in the Orthodox Church in the hunedorean space*, we have identified the church choral movement in Hunedoara County. We have structured this chapter in three parts. Firstly, we inventoried the historical and cultural premises of the establishment of the first church choirs in urban localities. We presented the history of the choirs' foundation, the initiators and conductors of the choirs, the members, the repertoire and the accomplishments, where appropriate. In the second part of this chapter, under the same structure, we have presented the church choirs in the rural localities of Hunedoara. In the final part of the chapter, we approached the choral musical activity in the Diocese of Deva and Hunedoara, where we presented the choirs that carry out a rich activity to this day. We have also analysed from a technical point of view several representative choral pieces from the choirs' repertoire.

At the end of the work we have added **Conclusions** which summarize the rich religious musical activity on the territory of the current Diocese of Deva and Hunedoara. We have also completed the work with **Annexes** comprising the documents researched, to which we have added the **Bibliography** which helped us in our research and which may open new perspectives for those interested.

BIBLIOGRAPHY

A. SOURCES

SOURCES

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Bucureşti, Edit. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1988.
2. *Constituția României 1991*, Partea întâi, numărul 233 din 21 noiembrie 1991
3. *Catalogul clasei pe anul 1949*, de la Școala de cântăreți bisericești în Sibiu, document păstrat în format copie, în AMA, fond Școala de cântăreți bisericești.
4. *Lista absolvenților* Școlii de cântăreți bisericești din Sibiu care și-au ridicat actele personale cu semnătura de primire, document păstrat în format copie, în AMA, fond Școala de cântăreți bisericești.
5. *Matricole și situații școlare ale elevilor Școlii de cântăreți bisericești din Caransebeș*.
6. *Plan analitic* pentru *Cântare bisericească*, cursul 1 și 2, document păstrat în format copie, în AMA, fond Școala de cântăreți bisericești.
7. *Plan analitic* pentru *corul bărbătesc al școlii de cântăreți bisericești din Sibiu* cursul 1 și 2, document păstrat în format copie, în AMA, fond Școala de cântăreți bisericești.
8. *Plan analitic* pentru *muzica vocală, cursul 1 și 2, școala de cântăreți bisericești din Sibiu*, document păstrat în format copie, în AMA, fond Școala de cântăreți bisericești.
9. *Registrul pentru înscrierea elevilor pe anul 1950*, Școala de cântăreți bisericești din Caransebeș.
10. *Regulamentul de funcționare al Școlii eparhiale de cântăreți bisericești din Caransebeș*.
11. *Regulamentul de organizare a instituțiilor de învățământ pentru pregătirea personalului cultului Bisericii Ortodoxe Române, partea I-a, Școlile de cântăreți bisericești*.

INSTITUTIONAL ARCHIVES

- ***, Arhiva Mitropoliei Ardealului.
- ***, Arhiva Parohiei Ortodoxe Brad, din Protopopiatul Brad.
- ***, Arhiva Parohiei Ortodoxe Câmpuri Surduc, din Protopopiatul Deva
- ***, Arhiva Parohiei Ortodoxe Deva 1, din Protopopiatul Deva.
- ***, Arhiva Parohiei Ortodoxe Deva 2, din Protopopiatul Deva.

- ***, Arhiva Parohiei Ortodoxe Dobra, din Protopopiatul Deva.
- ***, Arhiva Parohiei Ortodoxe Petroșani 1, din Protopopiatul Petroșani.
- ***, Arhiva Parohiei Ortodoxe Simeria 1, din Protopopiatul Orăştie.
- ***, Arhiva Parohiei Ortodoxe Turdaş, din Protopopiatul Orăştie.
- ***, Arhiva Parohiei Ortodoxe Zam, din Protopopiatul Deva.
- ***, Arhivele Naționale – Caraș-Severin, Fondul nr. 795, nr. inv. 1087 referitor la „Școala de Cântăreți Bisericești din Caransebeș” 1931-1936-1973.
- ***, Arhivele Statului - Deva, fond Protopopiatul Hunedoara, anul 1904.
- ***, Arhivele Statului – Deva, Fondul *Victor Isac*.
- ***, *Plan analitic, Cântare bisericească*, document păstrat în AMA, dosar/1949, propunea un număr de 4 ore pe săptămână pentru învățarea cântărilor liturgice.
- ***, Registrul de Procese Verbale al Asociației corale Brad.
- ***, Registrul de diplome pentru absolvenții școlii de cântăreți bisericești din Sibiu, document păstrat în AMA, fond Școala de cântăreți bisericești

PERSONAL ARCHIVES

1. Arhiva BALEA, Daniel, dirijorul Coralei mixte a Catedralei Eparhiale „Sfântul Ierarh Nicolae” și „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Deva.
2. Arhiva BALEA, Daniel, dirijorul Coralei preoțești „Sacerdotes” Deva.
3. Arhiva BERCEA, Gheorghe, Deva.
4. Arhiva DÂRVĂ, Marin, Hunedoara.
5. Arhiva LAZĂR, Ion, *Vocea umană*, Cluj-Napoca, manuscris păstrat în arhiva personală Balea Daniel.
6. Arhiva ONȚANU-CRĂCIUN, Gelu și Mariana, Deva.
7. Arhiva POPA, Dumitru, *Caiet de lucru - Liturghia Sfântului Ioan Gură de aur pentru corb bărbătesc după mai mulți autori*.
8. Arhiva SIMEON, Maria, fost dirijor al corului „Bâlea Boar” Brad.
9. Arhiva OLTEAN, Florin, dirijorul grupului „Osana” din Geoagiu.

DICTIONARIES, ENCYCLOPEDIAS, MANUALS

1. ***, *Dicționar de mari muzicieni*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2010.
2. ***, *Dicționar de muzică bisericească*, Editura Basilica, 2013.
3. ***, *Dicționar de termeni muzicali*, Editura Enciclopedică, București, 2008.
4. ***, *Dicționar enciclopedic*, Editura Enciclopedică, 1993-2003.

5. ***, *Dicționar universal de muzică*, Editura Litera internațional.
6. ADAM, Domin, *Dicționar de termeni de muzică bisericescă*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2021
7. *Dicționarul explicativ ale limbii române (DEX)*, ediția a II-a, București, Editura Univers Enciclopedic, 1998.
8. PĂCURARIU, Mircea, *Dicționarul Teologilor Români*, ediția a III-a, revizuită și adăugită, Sibiu, Editura Andreiana, 2014..
9. SUCIU, Coriolan, *Dicționarul istoric al localităților din Transilvania*, Volumul I (A-N), București, Edit. Academiei Republicii Socialiste România, 1967, p.28-29.
10. NIKOLACOPOULOS, Constantin, *Etnografie ortodoxă la început și astăzi - dicționar de termeni liturgici și imografici*, Editura Basilica, București, 2015.

UNPUBLISHED MASTER'S AND UNDERGRADUATE THESES

1. BALEA, Nicolae-Daniel, *Cinstirea Maicii Domnului în cultul Bisericii Ortodoxe prin cântările și imnele religioase*, lucrare de disertație prezentată în cadrul Facultății de Teologie ortodoxă, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, 2017, manuscris.
2. BALEA, Nicolae-Daniel, *Elemente de mariologiologie în Axoanele praznicare, studiu și exemplificare la Dimitrie Cunțanu*, lucrare de licență prezentată în cadrul Facultății Teoretice la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, 2010, manuscris.
3. FARCAU, Remus, *Parohia Ortodoxă Zam, județul Hunedoara*, lucrare de grad I, Sibiu 2018.
4. MĂDĂLUȚĂ, CĂLIN, *Activitatea muzicală și religioasă din parohia Zam*, teză de licență susținută la Catedra de Muzică bisericescă, din cadrul Facultății de Teologie ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu”, 2001, manuscris.
5. SGARONCEA, Claudiu, Nicolae, *Activitatea muzicală și religioasă din Parohia Orăștie 1*, teză de licență susținută la Catedra de Muzică bisericescă, din cadrul Facultății de Teologie ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu” Arad, 2003, manuscris.

B. SECONDARY LITERATURE

MONOGRAPHS

1. ***, *Corul Doina la 100 de ani*, Hunedoara, 2005.
2. ***, *Familia română*, Festivalul Coral internațional „Liviu Borlan” 2015, an 16, nr. 1-2.

3. ***, *Istoricul Reuniunie de cântări din Dobra*, manuscris aflat în Arhiva Parohiei Ortodoxe Dobra, Protopopiatul Deva.
4. ***, *Monografia comunei Câmpuri Surduc*, format manuscris păstrat în Arhiva Parohiei Câmpuri Surduc.
5. *Deva*, monografie - vol. 1, Editura Emia, Deva, 2016
6. *Deva*, monografie - vol. 2, Editura Emia, Deva, 2016
7. *Județul Hunedoara*, monografie - vol. 1, Editura Emia, Deva, 2012
8. *Județul Hunedoara*, monografie - vol. 2, Editura Emia, Deva, 2012
9. *Județul Hunedoara*, monografie - vol. 3, Editura Emia, Deva, 2012
10. *Județul Hunedoara*, monografie - vol. 4, Editura Emia, Deva, 2014
11. *Județul Hunedoara*, monografie - vol. 5, Editura Emia, Deva, 2015
12. *Lunca*, repere monografice, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2016.
13. ***, *La fântâna la izvor - Monografia etnofolclorică a comunei Ribița*.
14. ***, *Calendarul „Bunului creștin”*, Tiparul tipografiei Arhidiecezane Sibiu, 1949.
15. BRAN, Atanasie, *Monografie jud. Hunedoara*.
16. DOBREI, Florin, CEREAN, Angela, *Bobâlna (județul Hunedoara): repere monografice*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, 2016.
17. DOBREI, Florin, *Istoria Bisericii Ortodoxe hunedorene*, în *Județul Hunedoara-monografie*, vol. III, Casa de Editură Emia, Deva, 2012.
18. DOBREI, Florin, *Parohia Ortodoxă Română Bobâlna – istorie și actualitate*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2016.
19. DOBREI, Florin, – *Istorie și actualitate*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2014.
20. *Documente privind istoria României*, seria C, Transilvania, vol. II (1251-1300), apud, Vasile IONĂȘ, în *Județul Hunedoara-monografie*, vol. II, Editura Emia, Editura Timpul, Deva, 2012, p.202
21. ILIESCU, Ion, *Corul de la Orăștie*, Comitetul de cultură și artă a județului Hunedoara, 1968.
22. LAZĂR, Ioachim, DOBREI Gheorghe Laurențiu, DOBREI Laura Magdalena, *Comuna Brănișca* monografie, Editura Emia, Deva, 2007.
23. LAZĂR, Ioachim, *Învățământul hunedorean de la începuturi până la unirea din 1918*, în *Județul Hunedoara-monografie*, vol. II, Editura Emia, Deva, 2012, p. 281.
24. PĂCURARIU, Mircea, *Mănăstirea Prislop, monografie istorică*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2013

25. STOIA, Nicolae, STOIA-LEGRAND, Mirela, *Orimindea, repere monografice*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2016.

26. TOMONI, Dumitru, CĂLIMAN, Ion, *Monografia Făgetului*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2017.

COLLECTIONS, MUSIC ANTHOLOGIES AND SPECIALIZED LITERATURE

1. ***, *1484 colinde cu text și melodie*, Editura Media Musica a Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca, 1999.

2. ***, *Album de muzică corală religioasă*, Editura Muzicală, 2001.

3. ***, Carte de Cântări bisericești, ediție îngrijită de Nicolae Belean.

4. ***, *Catavasier*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2014.

5. ***, *Cântări la cununie, cântări funebre pe trei voce egale*, Brie Ioan, Cluj Napoca, 1979.

6. ***, *Cântările Sfintei Liturghii colinde și alte cântări bisericești*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1999.

7. ***, *Deschide ușa creștine*, colinde românești, Editura ASTRO, București, 2015.

8. ***, *Lăudați pre Domnul* - antologie corală, Festivalul de muzică religioasă „Buna Vestire” Fundul Moldovei, Suceava, Editura Artes, Iași, 2010.

9. ***, *Liturghier psaltic*, arhiva personală Arhimandrit Andrei Coroian.

10. ***, *Noul ideomelar ce cuprinde cântările din slujba Vecerniei și a Utreniei de la Praznicele împărătești de la Sfinții cu Polieleu din Perioada Octoihului*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2007.

11. ***, *Repertoriul de muzică bisericească „Iubi-te-voi Doamne”* - culegere de cântări corale, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

12. ***, *Romanțe și cântece de lume*, Editura Magic print, Onești, 2011.

13. ***, *Să cântăm Domnului*, carte de cântări a Oastei Domnului, ediția a VIII-a, revizuită, Editura Oastei Domnului, Sibiu, 2005.

14. ***, *Sfântul Vasile Cel Mare* - închinare la 1600 de ani de la săvârșirea sa, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980.

15. ***, *Teoria și practica muzicii bisericești*, Iași, 2005.

16. ADAM, Domin, *Antologie muzicală de strană*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2007.

17. ADAM, Domin, *Culegere de pricesne și colinde* - cu un studiu introductiv, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2011.

18. ADAM, Domin, *Cultura muzicală bisericescă din Eparhia de Alba Iulia*, Editura „Aeternitas”, Alba Iulia, 2003.
19. ADAM, Domin, *Repertoriu Coral Augustin Bena*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2012.
20. ALBU, Nicolae, *Istoria învățământului românesc din Transilvania până la 1800*, Tipografia „Lumina”, Blaj, 1944.
21. ARNOUD, Jules, *Solfegii*, Casa de editură Grafo Art, București, 2008.
22. BARBU-BUCUR, Sebastian, *Cultura muzicală pe de tradiție bizantină pe teritoriul României*, Editura Muzicală, București, 1989.
23. BASA, Gabriel, Valeriu, *Facultatea de teologie ortodoxă Ilarion V Felea Arad - cronică peste timp și în actualitate*, Editura Astra Museum, Sibiu, 2016.
24. BASARAB, Maria, *Carte românească veche în muzeul din Deva*, Editura Acta Musei Devensis, Deva, 1998.
25. BASARAB, Maria, *Cuvinte mărturisitoare însemnări de pe cărți românești vechi din județul Hunedoara*, Editura Acta Musei Devensis, Deva, 2001.
26. BRIE, Ioan, *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări religioase pe trei voci egale după diferiți autori*, Cluj-Napoca, 1980.
27. BRIE, Ioan, *Culegere de coruri patriotice și populare pe trei voce egale*, Editura „Întreprinderea poligrafică Cluj”, Cluj-Napoca, 1975.
28. BUCESCU, Florin, SPĂTĂRELU Vasile, *Jertfa laudei* - liturghia psalitică în glasul 3 și 7 prelucrare corală la două și trei voci, Editura Trinitas, 2006.
29. BUTA, Eugen, Ioan, *Reglementări canonice privind cântarea liturgică în Biserica Ortodoxă Română*, Editura Andreiană, Sibiu, 2016.
30. BUTA, Mircea, *Glasurile psaltice de strană din vestul țării pe înțelesul tuturor* Tipografia „Publi-Știrea Expres”- ARAD, 2000.
31. CAVANAUC, Patrick, *Viața spirituală a marilor compozitori de muzică clasică*, Editura Doxologia, Iași, 2019.
32. CHELARU, Carmen, *Cui i-e frică de Istoria muzicii*, vol. 1, 2 și 3, Editura Artes, Iași 2007.
33. CINCI, Eugen, *Ecleziastic și folcloric în muzica de strană bănățeană*, Editura Universității Naționale de Muzică, București, 2009.
34. COBZARU, Petroniu, MARINESCU, Florin, SUCIU, Lucrețius, Ciprian, *Tipărituri românești în biblioteca Chiliei „Sfântul Gheorghe” Kapsalla*, Sfântul Munte Athos, 2016.
35. CONSTANTINESCU, Grigore, BOGA, Irina, *O călătorie prin istoria muzicii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.

36. CONSTANTINESCU, Grigore, *Splendorile operei dicționar de teatru liric*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008.
37. CORALA CATEDRALEI ORTODOXE „SFÂNTUL NICOLAE” DEVA, *Liturghia psalitică pentru cor mixt*, de Nicolae Lungu, Deva, 2009
38. CORALA CATEDRALEI ORTODOXE „SFÂNTUL NICOLAE” DEVA, *Repertoriu de concerte și pricesne*, volumul 1, Deva, 2004.
39. CORALA CATEDRALEI ORTODOXE „SFÂNTUL NICOLAE” DEVA, *Slujba Parastasului*, Deva, 2009.
40. CUZMA, Dimitrie, TEODOROVICI, Ioan, DOBREANU, Gheorghe, *Cântări bisericesti*, Editura Mitropoliei Banatului, 1980.
41. DÂRVĂ Marin, *Laudă suflete al meu pe Domnul - piese corale religioase*, Hunedoara, 2006.
42. DOBREI, Florin, *Bisericile Ortodoxe Hunedorene*, Editura „Eftimie Murgu”, Reșița, 2011.
43. DOBREI, Florin, *Dobra, județ Hunedoara, file de cronică bisericească*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2020.
44. DOBREI, Florin, *Istoria vieții bisericesti a românilor hunedoreni*, Reșița, 2010.
45. DOBREI, Florin, *Slujire și mărturisire Episcopia Devei și a Hunedoarei la 10 ani de la înființare*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, 2019.
46. DORZ Traian, *Minune și taină – imine, colinde, cântece și plângere cu Maica Domnului*, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2013.
47. DRĂGOI, Sabin, *Colinde*, Editura Conservatorului de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj, 1967.
48. FIȚ Iosif, *Colinde... Colinde*, volumul II, Editura Cognitiv, Alba Iulia, 2022.
49. FIȚ Iosif, *Florilegiu coral liturgic*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2006.
50. GRĂJDIAN, Vasile, *Cântările Sfintei Liturghii pentru cor mixt din repertoriu Corului Catedralei Mitropolitane*, Sibiu, 1998.
51. HARALAMB, Clement, COCUZ, Florin Cezar, *Cântările Sfintei Liturghii - antologie psalitică*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2016.
52. HURJOI, Constantin, *Protopsalpsi și dirijori de cor la Catedrala Patriarhală 1820-2020*, Editura Basilica, București, 2020.
53. IONAȘCU, Stelian, *Cultura corală bisericească la români - documente din arhiva Mitropoliei Ungrovlahiei 1876-1897*, Editura Basilica, București, 2019.

54. IORDAN, Iorgu, *Toponimie românească*, Editura Academiei Republicii Populare Române, Bucureşti, 1963.
55. JOMPAN, Dumitru, *Lungile cărări înspre Sargeția*, Editura Gutenberg Univers, Arad, 2021.
56. LAZĂR, Ion, *Harul muzicii – curs practic de inițiere muzicală progresivă*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2010.
57. LAZĂR, Ion, *Regele Solomon - Cântarea cântărilor, un ecou divin spre veșnicie*, Cluj-Napoca, 2018.
58. LUNGU, Nicolae, *Liturghia psalitică pentru cor mixt*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 1957/2019.
59. LUȚESC, Daniela, *Monografia Țării Zarandului – locuri și monumente istorice*, Editura Emia, Deva, 2010, p.40.
60. MAIOR, Petru, *Istoria Bisericii românilor*, ed. a II-a, vol. I, Bucureşti, 1945, p.229.
61. MARCU, Pavel, *Istoricul Seminarului Teologic Ortodox Liceal „Episcop Ioan Popasu” Caransebeș*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2008.
62. MATEI, Zaharia, *Colinde populare românești - antologie pentru cor bărbătesc*, Editura Basilica, Bucureşti, 2018.
63. MENUHIN, Yehudi, *Călătorie neterminată*, Editura Muzicală, Bucureşti, 1980.
64. MERIȘESCU, Gheorghe, *Istoria muzicii universale*, vol. I, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1964.
65. METEŞ, Ştefan, *Mănăstirile româneşti din Transilvania și Ungaria*, Sibiu, 1936.
66. MOLDOVEANU Nicu, *Prefață la Domin ADAM*, Cultura muzicală bisericească în Eparhia Alba Iuliei, Editura „Aeternitas”, Alba Iulia, 2003..
67. MOLDOVEANU, Nicu, *Antologie corală religioasă și laică pentru formațiile mixte*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2006.
68. MOLDOVEANU, Nicu, *Antologie de colinde pentru cor mixt*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2005.
69. MOLDOVEANU, Nicu, *Cântări la sfintele taine și la ierurgie și alte cântări religioase*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2002.
70. MOLDOVEANU, Nicu, *Cântările Sfintei Liturghii pe glasurile 1 și 7 pentru cor mixt*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2014.
71. MOLDOVEANU, Nicu, *Istoria muzicii bisericești la români*, Editura Basilica, Bucureşti, 2010.

72. MOLDOVEANU, Nicu, *Profesorul dirijorul și compozitorul Nicolae Lungu*, Editura Basilica, București, 2013.
73. MOLDOVEANU, Nicu, *Repertoriu Coral*, ediția a treia revizuită și adăugată, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
74. MURĂRESCU, Simion, *Cântece pentru învățarea limbilor străine*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979.
75. NECHITA, Costel, Mirel, *Armonii corale - cântări religioase*, Editura Artes, Iași, 2016.
76. PAHLEN, Kurt, *În lumea minunată a muzicii*, Editura Muzicală, București, 1968.
77. PÂNTURU, Cosmin, *Viața bisericiească a românilor din parohia ortodoxă Bejan-Mintia*, Editura Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2010.
78. PASCU, George, BOȚOCAN, Melania, *Carte de istorie a muzicii*, vol. I-II, Editura Vasiliana, Iași, 2003.
79. PĂCURARIU, Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, ed. a III-a, vol. I-III, Iași, 2004-2008.
80. PĂCURARIU, Mircea, *Politica statului ungăr față de Biserica românească din Transilvania în perioada dualismului 1867-1918*, Sibiu, 1986.
81. PÂRJA, Viorica, *Cântecul, oglinda sufletului*, Editura Maestro tip, Fersig, 2015.
82. POP, Ioan-Aurel, Thomas NÄGLER, *Istoria Transilvaniei*, vol. I, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2003.
83. POPA, Marius-Ioan, *Bucuria cântului*, Editura Emma, Orăștie, 2010.
84. POPA, Marius-Ioan, *Culegere de colinde ale compozitorului Ioan Popa*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2015.
85. POPESCU, Zaharia, *Poeme corale*, Editura Muzicală, București, 2002.
86. POSLUŞNICU, Mihail, Gr., *Istoria Muzicei la români, de la Renaștere până în epoca de consolidare a culturii artistice*, Editura „Cartea Românească”, București, 1928.
87. PRUTEANU, Petru, *Liturghia ortodoxă, istorie și actualitate*, Editura Sophia, București, 2013.
88. ROMÂNU, Ion, VULPE, Damian, *Dirijorul de cor și cântul coral*, Tipografia Universității din Timișoara, 1971.
89. SCHONBERG, Harold C., *Viețile marilor compozitori* traducere de IONESCU Irina Anca, Editura Lider, București.
90. SEQUENS, Antoniu, *Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur*, în Fa Major, compusă pentru cor mixt, Op.11, 1926.
91. SIMION, Maria, *Autobiografie și tratate pedagogice*, Editura Emabooks, Sebeș, 2017.

92. STANCIU, Vasile, *Anastasimatarul sau cântările vecerniei de sămbătă seara și ale utreniei de duminică dimineață* - compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri bisericești notate de preotul Dimitrie Cunțanu, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010.
93. STANCIU, Vasile, *Anastasimatarul transilvan*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016.
94. STANCIU, Vasile, *Cântați Domnului tot pământul*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2017.
95. STANCIU, Vasile, *Cântările Sfîntei Liturghii pentru cor mixt după diferiți autori*, antologie pentru corul Catedralei mitropolitane din Cluj, 2018.
96. STANCIU, Vasile, *Muzica bisericească corală din Transilvania*, volumul I, Editura Presa universitară Clujană, Cluj-Napoca, 2001.
97. STANCIU, Vasile, PETRAȘCU Vasile, *Catavasierul transilvan*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016.
98. STOICA, I. FRĂȚILĂ, O. VLAD, *Din istoria învățământului hunedorean*, Deva, 1973, p.23.
99. SUCIU, Coriolan, *Dicționarul Iсторic al Localităților din Transilvania*, vol. I, Editura Academiei Române, 1967, p.198
100. ȘTEFAN, Constantin, Răzvan, *Stihirile dogmatice anastasime ale vecernei sămbetelor*, Editura Basilica, București, 2014.
101. ȘUIAGA, Victor, GIURA, Traian, BERCEA, Gheorghe, *Corala Catedralei „Sfântul Nicolae” Deva*, Editura Mirton, Timișoara, 2005.
102. ȘUŞMAN Dragoș Ioan, *Monografia muzicii culte românești din zona Sebeș Alba*, Editura Alt Tip, Alba Iulia, 2015.
103. TRUICULESCU, Marin, Marius, *Cântul vocal profesionist, respirația corectă, tehnica de emisie vocală și interpretarea nuanțată*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2011.
104. URIȚESCU, Adrian, *Pișchinț satul vlădicului Iosif și leagănul copilariei mele*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2015.
105. URIȚESCU, Adrian, URIȚESCU, Nicoleta, *Turdaș, repere monografice*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2013.
106. VAIDA, Victor, *Istoria Bisericii Ortodoxe din Deva*, Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva 2017, p.82-83.
107. VALEA, Mircea, NISTOR, Anghel, RUDEANU Mihai, *Toponimie hunedoreană de la dacii la români*, Editura Călăuza, 2002, p.6.
108. VLAD, Vasile, *Dimensiunea liturgică a vieții religios-morale*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2009.
109. ZUGRAVU, Nelu, *Geneza creștinismului popular al românilor*, București, 1997.

STUDIES AND SCIENTIFIC ARTICLES

1. BĂRBUŞ, Grigorie, „Despre activitatea muzicală a lui Anton Pann”, în revista *BOR*, 1986, anul CIV — nr. 1, ianuarie - februarie, Bucureşti, 1986, nr. 1-2.
2. BOŞTENARU, I., „Contribuţia episcopului Melchisedec Ștefănescu în domeniul cîntării bisericeşti”, în *BOR*, anul XCI, nr.1-2, ianuarie – februarie, 1973, Bucureşti.
3. CIOBANU, Gheorghe, „Muzica bisericească la români”, în revista *BOR*, Anul XC, nr, 1-2 – ianuarie-februarie, 1972.
4. VELEA, Marin, „Gavriil Musicescu-dirijor și compozitor de muzică corală bisericească” *BOR* anul C, numărul 11-12, noiembrie-decembrie, 1982.
5. BALEA, Daniel, „*Cântarea a nouă, cântarea Maicii Domnului*”, în volumul *Unitate și misiune eclezală*, Școala Internațională de Vară a Doctoranzilor Teologi, ediția a VI-a, mai 2018, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2018.
6. BALEA, Daniel, „Concursul de muzică corală „Lăudați pe Domnul” în *Dacia Creștină*, Deva, An III, nr 3, 2013.
7. BALEA, Daniel, „Dimitrie Cunțan – promotor al muzicii bisericești din Transilvania”, în *Dacia Creștină*, anul VIII, Nr. 1, 2018.
8. BALEA, Daniel, „Imnele liturgice considerații generale”, în *Dacia Creștină* anul III, nr 2, 2013.
9. BALEA, Daniel, „Începuturile cântării corale religioase în zona Bradului”, în *Dacia Creștină*, an XII, nr. 1/2022.
10. BALEA, Daniel, „Corala «Sacerdotes» a Episcopiei Devei și Hunedoarei, vestitoare a «Nașterii Domnului»”, în *Dacia Creștină*, anul XII, numărul 4/2022.

PRESS ARTICLES

1. *Biserica și Școala*, Anul 54, 1930-11-23 / nr. 47, p.1.
2. *Biserica și Școala*, Anul 55, 1931-08-30 / nr. 35, p.7.
3. *Biserica și Școala*, Anul 55, 1931-10-11 / nr. 41, p.7.
4. *Biserica și Școala*, Anul 55, 1931-11-08 / nr. 45, p.1.
5. *Biserica și Școala*, Anul 61, 1937-09-19 / nr. 38, p.321.
6. *Biserica și Școala*, Anul 61, 1937-09-19 / nr. 38, p.321.
7. *Biserica și Școala*, Anul 67, 1943-09-26 / nr. 39, p.318

8. *Biserica și Școala*, Anul 67, 1943-09-26 / nr. 39, p.318.
9. *Cuvântul Poporului*, Anul 8, 1926-02-14 / nr. 7.
10. DRAGOMIR, Silviu, *Cei mai vechi protopopi români*, în *Revista Teologică*, an. 5, 1911, nr. 19-20.
11. LAZĂR, Ioachim, „Evoluția tehnicii mineritului și a prelucrării metalelor prețioase în țara Zarandului (secolul al XVIII-lea)”, în *Sargeția*, XVI-XVII, Muzeul Județean Hunedoara-Deva.
12. *Lumina Satelor*, 1951, Anul 30, nr. 34-36.
13. *Lumina Satelor*, Anul 6, 1927-08-21 / nr. 34.
14. MANU, Adrian, *Rampa*, Anul 14, 1929-08-04 / nr. 3459.
15. *Patria*, Anul 16, 1934-07-18 / nr. 162.
16. PÂCLIŞANU, Zenovie, „Vechile mănăstiri din Ardeal”, în *Cultura Creștină*, Anul VIII, Blaj, 1919, nr. 7-8.
17. SECOŞAN, Elena, „Pădurenii din Hunedoara”, în *Sargeția*, XVI-XVII, Muzeul Județean Hunedoara-Deva.
18. *Telegraful Român* 1909-10-29 / nr. 117.
19. *Telegraful român*, 1927, nr. 68-69.
20. *Telegraful Român*, Anul 117, 1969-10-01 / nr. 37-40.
21. *Telegraful Român*, Anul 38, 1890-04-12 / nr. 39.
22. *Telegraful Român*, Anul 46, 1898-08-29 / nr. 93.
23. *Telegraful Român*, Anul 46, 1898-09-10 / nr. 98.
24. *Telegraful Român*, Anul 52, 1904-04-06 / nr. 37.
25. *Telegraful Român*, Anul 52, 1904-05-27 / nr. 56.
26. *Telegraful Român*, Anul 52, 1904-06-24 / nr. 68.
27. *Telegraful Român*, Anul 56, 1908-08-28 / nr. 94.
28. *Telegraful Român*, Anul 56, 1908-10-16 / nr. 113.
29. *Telegraful Român*, Anul 57, 1909-08-20 / nr. 89.
30. *Telegraful Român*, Anul 57, 1909-12-01 / nr. 130.
31. *Telegraful Român*, Anul 57, 29-09-1909, nr. 117.
32. *Telegraful român*, Anul 58. 1910. Nr. 128.
33. *Telegraful Român*, Anul 92, 1944-02-13 / nr. 7, p.2.
34. *Universul*, Anul 49, 1932-07-09 / nr. 186.
35. *Universul*, Anul 53, 1936-03-15 / nr. 74.
36. *Viitorul*, Anul 20, 1928-09-12 / nr. 6171.

37. *Viitorul*, Anul 24, 1932-01-24 / nr. 7193.

C. **INTERNET SOURCES**

1. *Bisericile de lemn din Hunedoara* disponibil pe https://ro.wikipedia.org/wiki/Biserici_de_lemn_din_Hunedoara (accesat la 01.02.2021).
2. <https://basilica.ro/introducerea-cantarii-corale-armonice-in-biserici/> (accesat în 13.03.2023).
3. <https://evz.ro/decretul-prin-care-cuza-voda-i-a-trimis-pe-cantaretii-bisericesti.html> (accesat în 13.03.2023).
4. <https://www.baita.ro/istoric/personalitati.php> (accesat la data de 09.03.2020).
5. <https://www.seminarulcaransebes.ro/istoric>, (consultat la 08.02.2021)
6. LAZAR, Cosmin-Cătălin, *Învățământul confesional ortodox în Transilvania și în protopopiatul Ungurașului în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, în www.muzeuzalau.ro/www.cimec.ro, (acesat la 11.02.2021)
7. LEUCIAN, BIANCA, *Gheorghe Pârvu – Întâiul profesor calificat de muzică de la liceul “Avram Iancu” 1882-1962*, în Zarandul, nr. 287/an XXV – Mai 2017, p. 3, ediție online, (accesat la 21.10.2020).